

Către: Dna Georgeta MINCU,
Ministru Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Nr. 31/19-AP din 7 august 2019

Stimată Doamna Ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează cele mai înalte considerațiuni și aduce sincere mulțumiri pentru discuțiile productive din cadrul întrevederii cu sectorul privat, care a avut loc pe 1 august curent.

Totodată, EBA Moldova reiterează deschiderea sa în oferirea suportului necesar, prin prisma expertizei legale și celor mai bune practici internaționale, pentru soluționarea deficiențelor întâmpinate de către sectorul privat din Republica Moldova în activitatea sa economică și sporirea atractivității investiționale ale țării.

În acest context, remitem în anexă principalele priorități cu scurta descriere și propuneri de soluționare a problemelor enunțate de reprezentanții mediului de afaceri incluse în documente de poziții ale EBA, care au fost remise anterior Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (*se anexează*).

Astfel, subliniem că prioritatea de bază pentru dezvoltarea mediului privat continuă a fi implementarea AA/DCFTA și reducerea oricăror bariere netarifare în acest sens. Prin urmare, prezentăm cele mai importante probleme, după cum urmează:

1. Concurența neloială în domeniul industriei ambalajelor de lemn. Principalul factor care a dus la apariția deficienței menționate constă în desfășurarea de către un număr semnificativ de agenți economici al activității de colectare, transportare, depozitarea reciclare/prelucrare a deșeurilor din lemn fără a deține autorizație de mediu pentru gestionarea deșeurilor, obligațiune prevăzută prin Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și autorizație pentru emisia în atmosferă a poluanților de la surse fixe de poluare, prevăzută în Legea nr. 1422/1997 privind protecția aerului atmosferic. Mai mult ca atât, nerespectarea cerințelor legislației naționale și eschivarea de la achitarea impozitelor aferente activității în domeniul producerii ambalajelor de lemn de unii agenți economici duce la prejudicierea bugetului de stat și crearea prețului la produs finit cu un decalaj semnificativ față de cel oferit de către producătorii, care activează în condiții legale.

Propunere:

- Întreprinderea acțiunilor de rigoare de către instituțiile relevante prin acțiuni de avizare, prevenire și combatere a practicilor tenebre, care generează un mediu neconcurențial, astfel încât să fie create reguli de joc egale pentru toți agenții economici locali sau internaționali.

2. Managementul Deșeurilor. În prezent, Moldova nu dispune de un sistem eficient și funcțional de gestionare a deșeurilor și de protecție a mediului. Legea nr. 209 prevede implementarea Responsabilității Extinse a Producătorului (REP), principiu care implică crearea unui sistem funcțional și integrat de colectare și prelucrare a deșeurilor, cu delimitarea clară a rolurilor și responsabilităților între toate părțile interesate (autorități publice centrale și locale, mediul privat și cetățeni). Cu toate acestea, există o discrepanță majoră între Legea nr. 1540 și Legea nr. 209, în special cu privire la impozitul care trebuie alocat îmbunătățirii / sporirii funcționării sistemelor de gestionare a deșeurilor.

Propunere:

- Elaborarea unui concept de gestionare a deșeurilor și protecție a mediului, care va cuprinde segregarea, colectarea, prelucrarea / tratarea deșeurilor solide /alimentare/animale, prin repartizarea clară a rolurilor și responsabilităților către APL, mediul privat și cetățeni;
- Crearea unui sistem fiscal / financiar eficient pentru acoperirea costurilor de colectare și tratare a deșeurilor. În acest sens, se prezintă a fi oportun operarea amendamentelor la legea nr. 1540/1998 și asigurarea ca taxa colectată să fie alocată pentru gestionarea deșeurilor;
- Asigurarea armonizării legale în ceea ce privește instrumentele de procesare a deșeurilor, cum ar fi incinerarea și coincinerarea pentru deșeurile solide și cele alimentare / animale.

3. Exportul produselor de origine animală pe piața UE. Republica Moldova este în continuare restantă la capitolul exportului produselor de origine animală pe piața Uniunii Europene, ori Planul Național de Acțiuni pentru exportul produselor respective expiră în anul 2019, fără a fi înregistrate rezultate semnificative pe această cale. Mediul privat este conștient de necesitatea autorizării instituției/sistemului de stat ce ține de inofensivitatea produselor de origine animală, precum și îndeplinirii unui șir de proceduri care urmează a fi realizate până la autorizarea agenților economici din domeniile aferente.

Propunere:

- Lansarea primelor discuții/proceduri/chestionare, etc. din partea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor pentru o avansare mai rapidă a Republicii Moldova în exportul produselor de origine animală.

4. Exportul nucilor. Problema constă, de asemenea, în procedurile neclare aplicate de Serviciul Vamal la verificarea originii nucilor, odată ce cantități semnificative ale acestora sunt achiziționate de la persoanele fizice. Pe lângă toate taxele pe care exportatorii de nuci le achită în conformitate cu Codul Fiscal al RM, aceștia plătesc, de asemenea, o taxă de 5% la sursă pentru a acoperi obligația fiscală a persoanelor fizice de la care au fost achiziționate nucile. Cu toate acestea, există indicii clare cu privire la costurile suplimentare legate de exporturile de nuci din Moldova către UE, ceea ce face ca produsul autohton să fie necompetitiv pe piața mondială, în special luând în considerare evoluțiile recente la nivel mondial pe piața nucilor.

Propunere:

- Includerea EBA Moldova în componența comisiei interministeriale create de Guvernul RM pentru a analiza situația în domeniul exporturilor de nuci.

5. Sistemul educațional și dezvoltarea resurselor umane. Sistemul educațional din Republica Moldova rămâne a fi încă destul de deficitar și necesită a fi ajustat la nevoile actuale și emergențele pieței forței de muncă și la stimularea capacității de inserție profesională și a spiritului antreprenorial. La momentul de față se constată o insuficiență majoră a calificărilor obținute în instituțiile de învățământ la specialitățile agroindustriale, precum și necesitatea consolidării colegiilor agricole.

Propunere:

- Asigurarea unei mai bune concordanțe între programele educaționale și cerințele sectorului privat printr-o implicare mai consecventă a sectorului privat în dezvoltarea curriculei/programului de învățământ;
- Asigurarea evaluării internaționale și a acreditării instituțiilor de învățământ și a cadrelor didactice;
- Eficientizarea mecanismului de finanțare al instituțiilor de învățământ din bugetul de stat prin concentrarea fondurilor către dezvoltarea infrastructurii educaționale și creșterea salariilor;

Adițional la cele menționate, având drept scop îmbunătățirea și majorarea exportului de fructe procesate, precum și consolidarea unei cooperări mai eficiente între agenții economici și Minister, propunem avansarea în procesul digitalizării sistemului informațional al Ministerului cu transparentizarea informației privind lista producătorilor și procesatorilor de conserve, fructe, legume, etc.

Reieșind din cele menționate, Stimată Doamna Ministru rugăm respectuos suportul Dvs în soluționarea problemelor descrise și enunțate în cadrul ședinței din 1 august 2019. Deasemenea, reiterăm disponibilitatea EBA Moldova pentru a discuta suplimentar subiectele expuse în cadrul Grupurilor de lucru create pe platforma Ministerului între reprezentanții autorităților publice centrale aferente și reprezentanții mediului privat.

Anexă: Documente de poziție ale EBA Moldova

Cu deosebită considerație,

Mariana Rufa
Director Executiv
Asociația Businessului European